

KANSANOPISTOT

Lomakkeella kerätään vapaasta sivistystyöstä annetun lain (632/1998) piiriin kuuluvan koulutuksen valtionosuusrahoituksen perusteena olevat opiskelijaviikkotiedot sekä kansanopistojen oppivelvollisille suunnatun vapaan sivistystyön koulutuksen opiskelijamäärä (uudistus voimassa 1.8.2021 lähtien).

Syksyn perustietokyselyn tiedot annetaan internetin välityksellä. Kirjautumisosoite [www-sivuille](http://www.sivuille) on tämän kyselyn yhteydessä lähetetyllä koontilistalla.

Kerättävät tiedot liittyvät paitsi opistojen vapaatavoitteisen koulutuksen opiskelijaviikkojen määrittämiseen myös vapaasta sivistystyöstä annetun asetuksen (805/1998) mukaisten yksikköhintojen korotusperusteisiin. Kansanopistojen oppivelvollisille suunnatun vapaan sivistystyön koulutuksen osalta valtionosuusprosentti on 100% yksikköhinnasta. Rahoitettavat suoritteet voivat kuitenkin jäädä alle toteutuneiden suoritteiden, koska rahoituksella on valtion budjetissa määrärahakatto.

1. Yhteystiedot

Tässä ilmoitetaan sen henkilön yhteystiedot, jolta voidaan kysyä lisäselvitystä lomakkeen tiedoista.

Vapaasta sivistystyöstä annetun lain mukainen koulutus

Oppilaitoksen tulee laatia koulutuksen järjestämistä koskeva toimintasuunnitelma, josta käy ilmi koulutustoiminnan kokonaisuus. Lisäksi kansanopiston tulee laatia opetussuunnitelma koulutuksesta, jonka kesto on vähintään kahdeksan viikkoa tai joka sisältää etäopetusta tai työssäoppimista. Opetussuunnitelmasta tulee käydä ilmi oppilaitoksen järjestämän ohjatun opetuksen sisältö ja määrä.

Kansanopiston koulutukseen voi sisältyä oppilaitoksen ja työnantajan väliseen sopimukseen perustuvaa työpaikalla käytännön työtehtävissä järjestettävää tavoitteellista ja ohjattua koulutusta (työssäoppiminen). Koulutuksesta, joka sisältää työssäoppimista, tulee laatia opetussuunnitelma.

Kansanopistojen rahoitus määräytyy opetus- ja kulttuuriministeriön vahvistaman opiskelijaviikkojen määrän ja opiskelijaviikkoa kohden määrätyn yksikköhinnan perusteella. Opiskelijaviikolla tarkoitetaan yhden opiskelijan viiden työpäivän pituista opiskelujaksoa kansanopistossa, jona aikana hän on saanut ohjattua opetusta keskimäärin vähintään viisi tuntia päivässä. Tätä lyhyemmät ja pitemmät opiskelujaksot muutetaan opiskelijaviikoiksi jakamalla työpäivien lukumäärä viidellä. (asetus vapaasta sivistystyöstä 805/1998 2 §)

Opiskelijaviikot lasketaan opiskelujaksoista huomioiden rajaus, jonka mukaan kansanopiston yhtenä opiskelujaksona järjestämän koulutuksen vähimmäispituus on 10 opetustuntia ja opetus on

jaettava vähintään kahdelle peräkkäiselle päivälle siten, että opetusta annetaan keskimäärin vähintään viisi tuntia päivässä. (asetus vapaasta sivistystyöstä 805/1998 1 §)

Lähiopetusta korvaavassa etäopetuksessa ja työssäoppimisessa opiskelijaviikoksi katsotaan opetussuunnitelman perusteella arvioitu opiskelijan 40 tunnin ohjattu työmäärä.

Kansanopistoissa voidaan suorittaa oppivelvollisuuslain (5§ 2 mom) mukaista koulutusta 1.8.2021 lähtien. Koulutuksesta on säädetty luvussa 7 a Laki vapaasta sivistystyöstä.

Oppivelvollisille suunnatun koulutuksen tavoitteena on edistää opiskelijan omaehtoista oppimista ja antaa opiskelijalle valmiudet opintojen jatkamiseen perusopetuksen jälkeisessä koulutuksessa. Koulutuksen tarkoituksena on vahvistaa opiskelijoiden elämänhallintataitoja ja antaa opiskelijoille valmiuksia itsensä jatkuvaan kehittämiseen.

Oppivelvollisille suunnattua koulutusta saavat järjestää kansanopistojen ylläpitäjät, joille on myönnetty 4 §:ssä tarkoitettu ylläpitämislupa. Tässä luvussa tarkoitettu koulutus on laajuudeltaan vähintään 34 opiskelijaviikkoa ja koulutus voi kestää enintään yhden vuoden. Koulutuksen kestosta voidaan kuitenkin poiketa, jos kansanopiston ylläpitäjän 4 §:ssä tarkoitettua ylläpitämisluvan pääasiallinen tai osittainen koulutustehtävä on vaikeasti vammaisille järjestettävä koulutus. Tällöin suoritus-aika määräytyy opiskelijan henkilökohtaisten tavoitteiden ja valmiuksien perusteella. Kansanopiston ylläpitäjä päättää koulutuksen suoritusajasta. Koulutuksen suoritus-aika voi olla kuitenkin enintään kolme vuotta.

2.1 Vapaasta sivistystyöstä annetun lain mukaisten opiskelijaviikkojen kokonaismäärä

Kohdan 2.1 tiedoissa ilmoitetaan opiston vapaasta sivistystyöstä annetun lain mukaisten opiskelijaviikkojen kokonaismäärä. Kohtaan sisällytetään myös kohdissa 3.1-3.10 ilmoitettavat opiskelijaviikkojen määrät sekä kansanopistojen oppivelvollisille suunnatun vapaan sivistystyön koulutuksen opiskelijoiden suorittamat opiskelijaviikkomäärät.

Opiskelijaviikkomäärään ei saa sisällyttää kokonaan erillisellä valtionavustuksella rahoitettavaa vapaan sivistystyön koulutusta, muiden valtionosuusrahoitteisten koulutusmuotojen tai oppilaitosmuotojen koulutusta, työvoimahallinnon ostamaa työvoimapolitiittista aikuiskoulutusta, eikä muuta sellaista koulutusta, jota toteutetaan tilaajan asettamilla ehdoilla, ts. tilaaja määrittelee koulutuksen tavoitteet, keskeiset sisällöt, rekrytoi osanottajat ja maksaa toiminnasta aiheutuneet menot (maksulliseen palvelutoimintaan kuuluvaa koulutusta). Maksulliseksi palvelutoiminnaksi ei katsota kuitenkaan opiston toteuttamaa ylläpitämisluvassa määritellyn koulutustehtävän mukaista ylläpitäjän taustayhteisöön kuuluvan järjestön tai muun yhteisön koulutusta, mikäli opiskelijat ovat omaehtoisesti hakeutuneet koulutukseen ja kansanopisto on maksanut järjestetyn koulutuksen kustannukset. Myöskään yhteiskuntatakuuseen liittyviä maahanmuuttajanuorille kohdennettua koulutuksen opiskelijaviikkoja, joiden järjestäminen rahoitetaan erillisellä *Nuorisotakuun opintosetelivastuut maahanmuuttajanuorten koulutukseen* -valtionavustuksella, ei tule sisällyttää opiskelijaviikkomääriin.

Mikäli kansanopisto ilmoittaa opiskelijaviikkoihin yhteistyönä toisen toimijan kanssa järjestetyn vapaan sivistystyön koulutuksen opiskelijaviikkoja, tulee kansanopiston toimia silloin kuitenkin ko. koulutuksen järjestäjänä. Tällöin opisto suunnittelee ja toteuttaa koulutuksen, rekrytoi opiskelijat ja **opisto vastaa myös koulutuksen kaikista kustannuksista**. Koulutuksen suunnittelussa ja toteutuksessa opisto voi käyttää ulkopuolista asiantuntemusta. Tapauksissa, joissa opisto toteuttaa ylläpitämisluvassa määritellyn koulutustehtävän mukaista ylläpitäjän taustayhteisöön

kuuluvan järjestön tai muun yhteisön koulutusta, opiskelijoiden on omaehtoisesti hakeuduttava koulutukseen ja kansanopiston on maksettava järjestetyn koulutuksen kustannukset.

Lisäksi valtiosuusjärjestelmään kuuluvien opiskelijaviikkojen ilmoittamisessa tulee huomioida, että koulutus on tullut järjestää siinä oppilaitoksen sijaintikunnassa, joka on mainittu ylläpitämisluvassa. Koulutuksen järjestäminen oppilaitoksen sijaintikunnan ulkopuolella on perusteltua vain poikkeuksellisesti, esimerkiksi koulutuksen sisällöstä johtuvista syistä. Muualla säännönmukaisesti järjestettävä koulutus ei täytä vapaan sivistystyön koulutuksen kriteereitä.

Ilmoitettavien opiskelijaviikkojen määrissä ilmoitetaan myös vapaan sivistystyön koulutukseen sisältyvän etäopetuksen opiskelijaviikkojen määrä.

Etäopetuksen ja työssäoppimisen muunto opiskelijaviikoiksi

Etäopetuksen määräykset poikkeusoloissa ajalla 1.1.2021.-31.8.2022 ei alla olevaa 20% rajausta eikä 10 tunnin lähiopetusvelvollisuutta huomioida etäopetuksessa.

Vapaasta sivistystyöstä annetun asetuksen 1 §:n 2 momentin lähiopetusjaksoa koskeva vaatimus ja 2 §:n 3 momentin etäopetusta koskeva 20 prosentin rajausta valtiosuuden perusteena, eivät kansanopistojen osalta ole voimassa tämän asetuksen voimassaolon aikana. Asetusmuutokset mahdollistavat kansanopistoille kirjata tämän asetuksen voimassaolon aikana etäopetuksesta kertyvät suoritteet kansanopistojen rahoituksen perusteena huomioitavina suoritteina. Asetus on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivä syyskuuta 2021 ja on voimassa 31 päivään elokuuta 2022

Etäopetukseen ja työssäoppimiseen tulee liittyä yksi tai useampi vähintään 10 tuntia kestävä lähiopetusjakso, joka kerryttää suoritteita täyden määrän. Opetus on jaettava vähintään kahdelle peräkkäiselle päivälle siten, että opetusta annetaan keskimäärin vähintään viisi tuntia päivässä.

Koulutuksesta, joka sisältää etäopetusta tai työssäoppimista, kansanopiston tulee laatia opetussuunnitelma. Opetussuunnitelmasta tulee käydä ilmi oppilaitoksen järjestämän ohjatun opetuksen sisältö ja määrä.

Etäopetuksessa ja työssäoppimisessa opiskelijaviikoksi katsotaan opetussuunnitelman perusteella arvioitu opiskelijan 40 tunnin ohjattu työmäärä.

Jos etäopetuksen antaminen ei ole kansanopiston ylläpitämisluvassa mainittu koulutustehtävä, otetaan oppilaitoksen valtiosuuden perusteena käytettäviä opiskelijaviikkoja laskettaessa etäopetuksen ja työssäoppimisen opiskelijaviikkojen yhteismäärästä huomioon enintään 20 prosenttia oppilaitoksen kaikista toteutuneista lähiopetuksen opiskelijaviikoista.

Jos etäopetuksen antaminen on kansanopiston ylläpitämisluvassa mainittu koulutustehtävä, etäopetuksen opiskelijaviikot huomioidaan kokonaisuudessaan, mutta työssäoppimisen opiskelijaviikoista enintään 20 prosenttia oppilaitoksen kaikista toteutuneista lähiopetuksen opiskelijaviikoista.

Yksikköhintaan vaikuttavat tekijät

3.1 Opistossa majoitettujen opiskelijoiden opiskelijaviikkojen määrä

Tässä ilmoitetaan, paljonko opistossa majoitettujen opiskelijoiden opiskelijaviikkomäärä on kokonaisuudessaan 2.1 kohdan mukaisesta opiskelijaviikkojen määrästä 2021.

3.2 Työelämän aktiiviseen kansalaisuuteen ja työolojen kehittämiseen tarkoitettun koulutuksen tai muun erityisen koulutustehtävän opiskelijaviikkojen määrä

Tässä ilmoittavat työelämän aktiiviseen kansalaisuuteen ja työolojen kehittämiseen tarkoitettun koulutuksen tai muun erityisen koulutustehtävän opiskelijaviikkojen lukumäärän vuodelta 2021 ainoastaan ne opistot, joiden ylläpitämisluvassa on määrätty osaksi opiston koulutustehtävää työelämän aktiiviseen kansalaisuuteen ja työolojen kehittämiseen tarkoitettu koulutus tai erityisesti syystä määrättävä muu erityinen koulutustehtävä.

3.3 Vaikeasti vammaisille järjestetyn koulutuksen opiskelijaviikkojen määrä

Tässä ilmoittavat vaikeasti vammaisille järjestetyn koulutuksen opiskelijaviikot vuodelta 2021 myös muut kuin ne opistot, joiden pääasiallinen koulutustehtävä ylläpitämisluvan mukaan muodostuu vaikeasti vammaisille järjestetystä koulutuksesta tai joilla koulutustehtävään kuuluu osana vaikeasti vammaisille järjestettävä koulutus (A vapaasta sivistystyöstä 3 § 1 mom.).

Muut tiedot

3.4 Etäopetuksen opiskelijaviikkojen lukumäärä

Vuoden 2021 opiskelijaviikkojen kokonaismäärästä ilmoitetaan tässä etäopetuksen opiskelijaviikkojen määrä. Tähän kohtaan ei ilmoiteta etäopetukseen liittyvän yhden tai useamman lähiopetusjakson opiskelijaviikkojen määrää.

3.5 Käytännön työtehtävissä järjestetyn (työssäoppimisen) koulutuksen opiskelijaviikkojen määrä

Kansanopiston koulutukseen voi sisältyä oppilaitoksen ja työnantajan väliseen sopimukseen perustuvaa työpaikalla käytännön työtehtävissä järjestettävää tavoitteellista ja ohjattua koulutusta (työssäoppiminen). Koulutuksesta, joka sisältää työssäoppimista, tulee laatia opetussuunnitelma.

Vuoden 2021 opiskelijaviikkojen kokonaismäärästä ilmoitetaan tässä käytännön työtehtävissä järjestetyn (työssäoppimisen) opiskelijaviikkojen määrä. Tähän kohtaan ei ilmoiteta työssäoppimiseen liittyvän yhden tai useamman lähiopetusjakson opiskelijaviikkojen määrää.

3.6 Avoimen korkeakouluopetuksen opiskelijaviikkojen lukumäärä

Vapaan sivistystyön piirissä järjestetty avoin korkeakouluopetus, joka perustuu yliopiston/ korkeakoulun ja opiston väliseen sopimukseen.

Opiskelijaviikkojen kokonaismäärästä ilmoitetaan tässä avoimen korkeakouluopetuksen opiskelijaviikkojen määrä vuodelta 2021.

3.7 Vähintään kahdeksan viikkoa kestävien kurssien opiskelijaviikkojen määrä

Vuoden 2021 opiskelijaviikkojen kokonaismäärästä ilmoitetaan tässä vähintään 8 viikkoa kestävien kurssien opiskelijaviikkojen määrä.

3.8 Maahanmuuttajille suunnatun koulutuksen opiskelijaviikkojen määrä

Vuoden 2021 opiskelijaviikkojen kokonaismäärästä (kohdasta 2.1) ilmoitetaan tässä maahanmuuttajille suunnatun tai kohdennetun koulutuksen opiskelijaviikkojen määrä yhteensä. Maahanmuuttajille suunnatun koulutuksen opiskelijaviikkojen määrän ilmoittavat kaikki kansanopistot.

Maahanmuuttajille suunnatun koulutuksen opiskelijaviikkojen määrässä ei saa ilmoittaa yhteiskuntatakuuseen liittyviä maahanmuuttajanuorille kohdennetun koulutuksen opiskelijaviikkoja, joiden järjestäminen rahoitetaan erillisellä *Nuorisotakuun opintoseteliavustukset maahanmuuttajanuorten koulutukseen* -valtionavustuksella tai muulla erillisellä valtionavustusrahoituksella toteutettujen maahanmuuttajille suunnattujen koulutusten opiskelijaviikkoja.

3.9 TE-toimiston/ kunnan viranomaisen hyväksymän kotoutumissuunnitelman mukaisen omaehtoisen koulutuksen opiskelijaviikkojen määrä

Tässä ilmoitetaan TE-toimiston/ kunnan viranomaisen hyväksymän kotoutumissuunnitelman mukaisen omaehtoisen koulutuksen opiskelijaviikkojen määrä.

3.10 Oppivelvoillisuuslain 5 § 2 mom. maahanmuuttajille järjestettävän koulutuksen opiskelijaviikkomäärä (1.8.2021 jälkeen toteutettava koulutus)

Tässä ilmoitetaan niiden maahanmuuttajien suorittama (arvio loppusyksystä) opiskelijaviikkomäärä (arvio loppusyksystä), jotka ovat suorittaneet perusopetuslain 26 §:n 1 momentissa tarkoitetun perusopetuksen ja joilta puuttuu perusopetuksen jälkeisen koulutuksen suorittamiseksi riittävä suomen tai ruotsin kielen taito. Nämä henkilöt voivat suorittaa oppivelvollisuutta kansanopistossa järjestettävässä sellaisessa koulutuksessa, jossa noudatetaan kotoutumisen edistämisestä annetun lain (1386/2010) 20 §:n 2 momentissa tarkoitettuja aikuisten maahanmuuttajien kotoutumiskoulutuksen opetussuunnitelman perusteita tai Opetushallituksen laatimaa maahanmuuttajille tarkoitettua koulutuksen opetussuunnitelmasuosituksia.

4.1 Maahanmuuttajille suunnatun koulutuksen opiskelijamäärä

Tässä ilmoitetaan maahanmuuttajille suunnattuun tai kohdennettuun koulutukseen osallistuneiden tai osallistuvien opiskelijoiden määrä. Mikäli sama opiskelija on osallistunut tai osallistuu useammalle maahanmuuttajille suunnatulle kurssille, hänet lasketaan vain kertaalleen vuoden 2021 opiskelijamäärään.

Maahanmuuttajille suunnatun koulutuksen opiskelijamäärässä ei saa ilmoittaa yhteiskuntatakuuseen liittyvää maahanmuuttajanuorille kohdennetun erillisellä *Nuorisotakuun opintoseteliavustukset maahanmuuttajanuorten koulutukseen* –valtionavustuksella rahoitettavan koulutuksen opiskelijoita eikä muulla erillisellä valtionavustusrahoituksella toteutettujen maahanmuuttajille suunnattujen koulutusten opiskelijoita.

4.2 TE-toimiston/ kunnan viranomaisen hyväksymän kotoutumissuunnitelman mukaisen omaehtoisen koulutuksen opiskelijamäärä

Tässä ilmoitetaan TE-toimiston/ kunnan viranomaisen hyväksymän kotoutumissuunnitelman mukaisen omaehtoisen koulutuksen opiskelijamäärä.

4.3 Kansanopistojen oppivelvollisille suunnatun vapaan sivistystyön koulutuksen opiskelijamäärä (Vapaan sivistystyön laki, 7a luku ja 9§)

Kansanopistojen oppivelvollisille suunnattua vapaan sivistystyön koulutusta on mahdollista järjestää 1.8.2021 alkaen

Kansanopistojen oppivelvollisille suunnatun vapaan sivistystyön koulutuksen rahoitukseen ovat oikeutettuja ne opiskelijat, joiden perusopetuksen oppimäärä on suoritettu 1.1.2021 tai sen jälkeen (Perusopetuslaki 25§ ja Oppivelvollisuuslaki 25§).

Vuoden 2021 kansanopistojen oppivelvollisille suunnatun vapaan sivistystyön koulutuksen rahoitus perustuu Opetushallituksen syyskuun 2021 tiedonkeruussa (20.9.) ilmoitettuun tietoon siitä, kuinka monta oppivelvollisuuden piiriin kuuluvaa opiskelijaa opiskelee kansanopistojen oppivelvollisille suunnatun vapaan sivistystyön koulutuksessa, jonka pituus on lain mukaan vähintään 34 opiskelijaviikkoa/lukuvuosi. Jokaisesta tuolloin ilmoitetusta kansanopistojen oppivelvollisille suunnatun vapaan sivistystyön koulutuksen opiskelijasta maksetaan 17 opiskelijaviikon korotetun valtionosuuden rahoitus vuonna 2021. Korotuksella muutetaan valtionosuus-% siten, että sitä korotetaan 57%:sta 100%:iin. Kansanopistolle, jolle on myönnetty korkeampi 80 %:in valtionosuus kaikelle koulutukselle, korotus nostaa valtionosuuden 80%:sta 100%:iin. Rahoitusta ei myöhemmin tarkisteta toteutuneen oppivelvollisuus-opiskelijamäärän mukaiseksi.

Tähän opiskelijamäärään ei lueta niitä oppivelvollisuus-ryhmän opiskelijoita, jotka ovat suorittaneet perusopetuksen oppimäärän ennen 1.1.2021. Näiden opiskelijoiden suorittama opiskelijaviikkomäärä luetaan kohtaan 2.1. eli he saavat 57% valtionosuusrahoituksen.

Mikäli koulutusvolyyymi on talousarvion määrärahaa suurempi, rahoitettavien opiskelijaviikkojen määrää suhteutetaan tasaisesti kaikkien osalta samansuuruisella kertoimella alaspäin, kunnes Kansanopistojen oppivelvollisille suunnatun vapaan sivistystyön koulutuksen budjettimääränsä taso saavutetaan. Puolet kansanopistojen oppivelvollisille suunnatun vapaan sivistystyön koulutuksen rahoituksesta vuodelle 2021 maksetaan marraskuun 2021 maksuerässä ja toinen puolisko joulukuun 2021 maksuerässä.

Tietojen korjaaminen tallennusajan päätyttyä

Tallennusajan päätyttyä tilastointipäivän tietoja korjataan tietojärjestelmään Valtionosuudet-yksikön toimesta. Korjattavat tiedot tulee ilmoittaa yliviivaamalla alkuperäinen tieto tilastointipäivän lomakkeella ja kirjoittamalla uusi tieto korjattavan tiedon viereen selkeästi. Huomioitava on myös korjauksen vaikutus lomakkeen eri kohtiin, joihin korjaus on tehtävä vastaavasti. Korjatut lomakkeet lähetetään skannattuina sähköpostin liitteenä Valtionosuudet-yksikön sähköpostiosoitteeseen valtiosuudet@oph.fi (tai postitse osoitteeseen Opetushallitus, Valtionosuudet-yksikkö, PL 380, 00531 Helsinki).